ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/25/1005-2162

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	26.08.2025 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	07.07.2025
Teabevaldaja	MTÜ Muhu Jahiselts aadress: Piiri küla, Muhu vald, 94730 Saare maakond e-posti aadress: info@muhujahiselts.ee
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxxxxxxxx@hotmail.com

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) **jätta vaie rahuldamata, kuna teabenõudele vastamine eeldab infosüsteemist Jahis eraldi iga jahimehe kohta päringu tegemist ja selle alusel vastuse (koondi) koostamist, siis on tulenevalt AvTS § 23 lg 2 p-st 5 tegemist selgitustaotlusega, mille üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta. Samuti on orienteeruvat 140 jahimehe kohta infosüsteemist 2 väljavõtte (280 päringu) tegemise puhul tegemist suure mahuga, mis võimaldab ka AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel teabenõude täitmisest keelduda. Seega oli MTÜ Muhu Jahiselts poolt 10.07.2025 teabenõude täitmisest keeldumine õiguspärane.**

2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 15.06.2025 esitas vaide esitaja Muhu Jahiseltsile teabenõude, milles palus väljastada kõik jahiseltsi poolt välja antud metssea ja punahirve küttimisload alates 01.09.2023 kuni 01.03.2025. Vaide esitaja palus edastada küttimislubade infosüsteemi Jahise koondi iga jahimehe kohta. Jahimehe koondtabelis paluti ära märkida loa number, kütitava uluki soo ja vanuse tunnus, küttimise piirkond, loataotluse esitamise kuupäev, väljastamise kuupäev, aegumise kuupäev, küttimistulemus.
2. 10.07.2025 keeldus Muhu Jahiselts (MJS) teabenõude täitmisest tuginedes avaliku teabe seadusele (AvTS) § 23 lg 2 p-ile 3 ja AvTS § 23 lg 1 p-le 1 (koosmõjus AvTS § 35 lg 1 p-ga 12). Lisaks märkis MJS, et *Teie poolt taotletud teabe maht on ulatuslik ning nõuab Jahis süsteemist andmete käsitsi väljavõtmist, nende töötlemist, süstematiseerimist ja struktureerimist iga üksiku jahimehe kohta eraldi.*
3. Vaide esitaja leidis, et kuna kõik tema poolt soovitud andmed on Jahise andmebaasis olemas, siis ei ole soovitud teabe väljastamine mahukas ning keeldumine ei olnud õiguspärane ja esitas Andmekaitse Inspektsioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja MJS-le 15.06.2025 avaliku teabe nõude, millele ei olnud vaide esitamise ajaks vastust saanud. Vaide esitaja märgib vaides, et MJS on Keskkonnaameti seisukoha kohaselt jahilubade väljastamise haldusorganiks ja seega info väljastatud jahilubade kohta on avalik info (va jahiloal kajastatud isikuandmed).

Vaide täpsustuses märkis vaide esitaja, et 10.07.2025 vastas MJS teabenõudele, kuid keeldus AvTS) § 23 lg 2 p-ile 3 ja AvTS § 23 lg 1 p-le 1 (koosmõjus AvTS § 35 lg 1 p-ga 12) soovitud teabe väljastamisest. Vaide esitaja leiab, et keeldumine ei olnud õiguspärane.

Vaide esitaja on seisukohal, et MJS jahilubade (Jahiseaduse § 40) väljastamisel täidab haldusülesannet. Jahilubade väljastamine on üks peamisi jahipiirkonna kasutaja (Jahiseaduse § 13) ülesandeid avaliku jahipidamise korraldamiseks. MJS teostab vastavat ülesannet kahes jahipiirkonnas, so Liiva ja Tamse jahipiirkondades. Jahiloa väljastamine on oma olemuselt haldusakti väljastamine. Analoogiline on ka menetlus jahiloa taotluse mitterahuldamise kohta. MJS-l peab seega olema (vaide esitajale teadaolevalt ka on) ametiisik, kes vastavaid menetlusi läbi viib. Seega MJS väide, et peavad oma töökorraldust muutma, ei vasta tõele. Vastav ametiisik, kes pealegi peab oma tegevusest aru andma, on MJS olemas.

Vaide kohaselt MJS väidab oma vastuses, et esitatud päringutele vastamisega kaasnevad suured kulud. MJS ei nimeta, milliseid kulusid ta suureks peab. Tema väited pole mingilgi moel tõendatud.

2023/2024 jahiaastal väljastati MJS poolt kõik jahiload Jahise nimelises andmebaasis, mida haldab Eesti Jahimeeste Selts. Samuti registreeritakse Jahises ka kõik jahilubade taotlused. Kõik toimingud, mis on seotud jahilubadega, salvestuvad Jahises. Seega kõik nõutud andmed on elektroonilises andmebaasis Jahis ja ei eelda MJS nende koostamiseks suurt tööjõukulu.

Vaide esitaja palub algatada MJS suhtes vaidemenetlus ja kohustada teda küsitud teabenõudele vastama.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

MJS selgituste kohaselt on MJS vabatahtlikkuse alusel tegutsev MTÜ ja MJS-l ei ole palgalisi töökohti. Seega kõik töö tehakse vastavalt vabatahtlikkusele ja vastavalt sellele kuidas kellelgi on vaba aega mingi asjaga tegeleda.

Eraisiku nõue eeldab, et keegi peab hakkama tegema mingit tööd, mille eest talle keegi palka ei maksa. See aga omakorda tähendab, et selts peab tekitama tasulise töökoha, mida aga ei saa teha ilma üldkoosolekut kokku kutsumata ja seltsi üldkoosoleku otsuseta (enamuse liikmete nõusolek). Kuna seltsi sissetulek tuleb liikmete liikmemaksust, siis peavad enamus seltsi liikmed olema nõus sellega, et hakatakse maksma kellelegi palka, kes hakkab tegema väljavõtet Jahisest ja seda käsitsi töötlema.

Jahiseltsi üldkoosolek on otsustanud ja kiitnud heaks juhatuse tegevuse jahilubade väljastamisel samamoodi aruannete esitamisel. Selle tegevuse hulka ei kuulu Eraisiku poolt soovitavate väljavõtete tegemine mis oleks väga ajamahukas. Kõik avalikustatavad andmed küttimislimiitide ja küttimise kohta on kättesaadavad Eraisikule avalikest allikatest ja ta on sellest teadlik olles neid korduvalt kasutanud vaiete esitamisel.

Lisaks on MJS selgitanud: *Jahisest on võimalik teha väljavõtet nagu vaidleja soovib, kuid see sisaldab andmeid, mis ei ole avalikustatavad. Näiteks soovib teabe küsija, et andmed väljastatakse iga jahimehe kohta eraldi - tegemist oleks seega andmetega mille alusel oleks võimalik teha järeldusi kes on mida lasknud, kus liikunud (loa mahakandmise aeg ja koht). Sisuliselt oleks tegemist jälitustegevusega ja konkreetse jahimehe eraelulist tegevust puudutavate andmete avaldamisega kolmandale isikule.*

MJS-l oli selles ajavahemikus u.140 Liiget ja me peaks tegema u.140 päringut 2 korda, et sellele küsimusele vastata (jahimehi on tulnud nii juurde kui lahkunud sellel perioodil seepärast umbkaudne number)

Vaide esitaja poolt ajavahemikus on jahilubasid välja antud suurusjärgus 2000 (sisaldab realiseerimata jahilubasid).

Arvestades, et peaksime kutsuma kokku jahiseltsi juhatuse koosoleku mis kutsub kokku jahiseltsi üldkoosoleku, millise pädevuses on otsustada jahiseltsi eelarve muutmine või mittemuutmine, annab volitused töötaja palkamiseks, eraldab vahendid ruumideks ning töökoha sisustamiseks töötajale, ostab töövahendid (arvuti jne) siis u. aasta.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Muhu Jahiselts teabevaldajana ja juurdepääs avalikule teabele

1. MTÜ Muhu Jahiselts puhul on tegemist eraõigusliku juriidilise isikuga. AvTS § 5 lg 2 kohaselt laienevad eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sh osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, - teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Seega ka eraõiguslikud juriidilised isikud, kes täidavad haldusülesannet on teabevaldajateks avaliku teabe seaduse mõistes ning on kohustatud teabenõuetele vastama ja väljastama teavet, mis puudutab avalike ülesannete täitmist, kui puudub alus teabenõude täitmisest keeldumiseks. See on seadusest tulenev kohustus ning juhatus ei saa siin teha teistsuguseid otsuseid.

2. Jahiseaduse § 14 lõike 2 punkti 1 kohaselt võib jahipiirkonna kasutusõiguse loa saada ainult Eestis registreeritud juriidiline isik, näiteks jahiselts, kelle on õigus korraldada jahipiirkonnas jahti. Samal ajal tohib jahiselts jagada jahimeestele suurulukite jahilube muu hulgas enda majanduslikest või muudest huvidest ja eesmärkidest lähtudes (JahiS § 13 ja § 40 lg 3 p 1).

3. Halduskohtu praktika kohaselt on jahiloal haldusakti tunnused, mis tähendab, et jahipiirkonna kasutaja on jahiluba väljastades haldusorgani ülesannetes ehk täidab avalikke ülesandeid. Selles osas puudub ka poolte vahel vaidlus. Seega on teave, mis puudutab jahilubade andmist ja realiseerimist avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes ning jahiselts eeltoodud teabe osas teabevaldajaks AvTS § 5 lg 2 mõistes, kellel on kohustus vastata ka teabenõuetele.

4. Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud avalikke ülesandeid täites.[1] Teabenõue puudutab asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui digitaalkujul) väljastamist. Teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu. Kui vastamiseks tuleb luua uus teave või dokument, näiteks küsitakse asutuselt selgitusi või põhjendusi tema tegevuse kohta, on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga, millele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse alusel.

Teabenõudele vastamine

5. AvTS § 18 lg 1 kohaselt tuleb teabenõudele vastata viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani. Tähtaja pikendamisest koos põhjendustega peab teabevaldaja teabenõudjat teavitama viie tööpäeva jooksul.

6. AvTS § 23 annab alused, millal teabevaldajal on õigus teabenõude täitmisest keelduda. AvTS § 23 lg 2 p 3 lubab teabevaldajal teabenõude täitmisest keelduda kui teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi.

7. Samuti lubab AvTS § 23 lg 2 p 5 teabenõude täitmisest keelduda kui teabenõude täitmiseks tuleb teavet täiendavalt süstematiseerida ja analüüsida ning selle alusel on vaja uus teave dokumenteerida. Selline teabenõue loetakse selgitustaotluseks ja sellele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadusega ettenähtud korras.

8. Antud juhul on vaide esitaja esitanud MJS-le 15.06.2025 avaliku teabe nõude, milles palus väljastada kõik MJS poolt väljastatud metssea ja punahirve küttimisload alates 01.09.2023 kuni 01.03.2025. Teabenõudes palus vaide esitaja esitada küttimislubade Jahise koondi **iga jahimehe** kohta ning jahimehe koondtabelis ära märkida loa number, kütitava uluki soo ja vanuse tunnus, küttimise piirkond, loataotluse esitamise kuupäev, väljastamise kuupäev, aegumise kuupäev, küttimistulemus.

9. Andmekaitse Inspektsioon saab vaide esitaja teabenõudest aru selliselt, et vaide esitaja sooviks oli saada väljavõtet iga jahimehe kohta eraldi, mis eeldaks iga jahimehe kohta eraldi päringu tegemist. Kuna MJS-l on kaks jahipiirkonda, siis tuleb mõlema piirkonna kohta teha iga jahimehe kohta eraldi päringud ehk siis tuleks teha vaide esitaja

[1] AvTS § 3 lõige 1.

teabenõude täitmiseks infosüsteemist Jahis ca 280 päringut ning saadud vastuste põhjal koostada alles teabenõude vastus. Seega on teabenõudele vastamiseks vajalik eelnevalt erinevate päringutega teavet alles koguda ja selle põhjal vastus koostada, millisel juhul loetakse selline teabenõue selgitustaotluseks, mille üle Andmekaitse Inspektsioon järelevalvet ei teosta. Samuti on Andmekaitse Inspektsioon seisukohal, et 280 päringu tegemist teabenõude täitmiseks ja selle põhjal vastuse koostamise puhul on tegemist ka sellise mahuga, mis takistaks MJS-i igapäevaste ülesanne täitmist, kuna tegemist on vabatahtlikkuse alusel tegutseva MTÜ-ga.

10. Et ka MJS sai vaide esitaja teabenõudest aru samamoodi nagu Andmekaitse Inspektsioon, nähtub ka MJS vastusest inspektsiooni järelepärimisele.

11. 10.07.2025 keeldus MJS soovitud teabe väljastamisest põhjendusega, et taotletud teabe maht on ulatuslik ning nõuab Jahis süsteemist andmete käsitsi välja võtmist, nende töötlemist, süstematiseerimist ja struktureerimist iga üksiku jahimehe osas eraldi. Keeldumisel viitas MJS AvTS § 23 lg 2 p-le 3 ja AvTS § 23 lg 1 p-le 1 koosmõjus AvTS § 35 lg 1 p-ga 12.

12. Vaide esitaja keeldumisega ei nõustunud ning märkis, et 2023/2024 jahiaastal väljastati MJS poolt kõik jahiload Jahise nimelises andmebaasist, mida haldab Eesti Jahimeeste Selts. Samuti registreeritakse Jahises ka kõik jahilubade taotlused. Kõik toimingud, mis on seotud jahilubadega, salvestuvad Jahises. Vaide esitaja leiab, et kuna tema poolt soovitud andmed on elektroonilises andmebaasis Jahis ei eelda MJS-lt nende koostamiseks suurt tööjõukulu.

13. Andmekaitse Inspektsiooni vaide esitajaga siin üheselt ei nõustu. Nagu juba eelpool selgitasime, siis inspektsioonile arusaadavalt selleks, et vaide esitaja teabenõudele soovitud kujul vastata, tuleb iga jahimehe kohta teha infosüsteemist Jahis eraldi päring, et kontrollida, kas ja milliseid jahilube on isikule väljastatud.

14. Isegi juhul kui käsitleda vaide esitaja 15.06.2025 pöördumist teabenõudena, siis oleks inspektsiooni hinnangul 280 päringu puhul olnud tegemist suure mahuga, mille puhul on õigus keelduda teabenõude täitmisest. Ka nõustub Andmekaitse Inspektsioon MJS-ga selles, et teabe puhul, kes, millal ja millises piirkonnas mingi looma on küttinud võib riivata ka isiku eraelu puutumatust. Seega oleks tulnud peale infosüsteemist päringu tegemist päringu vastusena saadud väljavõttest isikuandmed eemaldada või kinni katta.

15. Eeltoodust tulenevalt leiab Andmekaitse Inspektsioon, et MJS poolt teabenõude täitmisest keeldumine oli küll õiguspärane, kuid põhjendused, milles seisneb suur maht oleksid võinud olla põhjalikumad. Kuna käesolevas vaideotsuses teabevaldaja selgitustes on täiendavalt selgitatud kui palju päringuid on vaja andmekogust teha, et vaide esitaja teabenõudele vastata ning need on vaide esitaja käesolevast vaideotsusest kätte saadavad, siis ei tee Andmekaitse Inspektsioon MJS ettekirjutust selgitada täiendavalt, milles suur maht seisneb.

16. HMS § 5 lg 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Kuna MJS poolt teabenõude täitmisest keeldumine oli õiguspärane, siis jääb vaie rahuldamata.

17. Vaide esitaja on vaides ka märkinud, et varasemalt on MJS 2023/2024 jahiaasta kohta kõik jahiload väljastanud. Samas ei nähtu vaide esitaja vaidest, kas 2023/2024 jahiaasta jahiload Jahisest väljastati vaide esitajale tema enda jahilubade kohta või ka kõigi teiste jahimeeste osas.

18. Siinkohal peab Andmekaitse Inspektsioon vajalikuks selgitada, et igal isikul on õigus saada enda kohata käivaid andmeid. Juhul kui varasemalt on teave väljastatud ka teiste jahimeeste osas, siis ei tähenda see seda, et ka edaspidi on kohustus samad load uuesti väljastada. Lisaks peab inspektsioon vajalikuks selgitada, et teabevaldajal on õigus teabenõude täitmisest ka keelduda, kui sama teave on teabenõudjale varasemalt väljastatud ning teabenõudja ei põhjenda, miks ta sama teavet teistkorda soovib (AvTS § 23 lg 2 p 1). Kuna Andmekaitse Inspektsioonile ei ole teada, milliseid lube ja millises ulatuses on varasemalt küsitud ning väljastatud, siis inspektsioon selles osas seisukohta ei võta.

/allkirjastatud digitaalselt/
Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel